

Kisgömböc-biznisz

Hitelből növelték private banking ügyfelek táborát egyes bankok, ám a válságban elúsztak a felduzzasztott vagyonok.

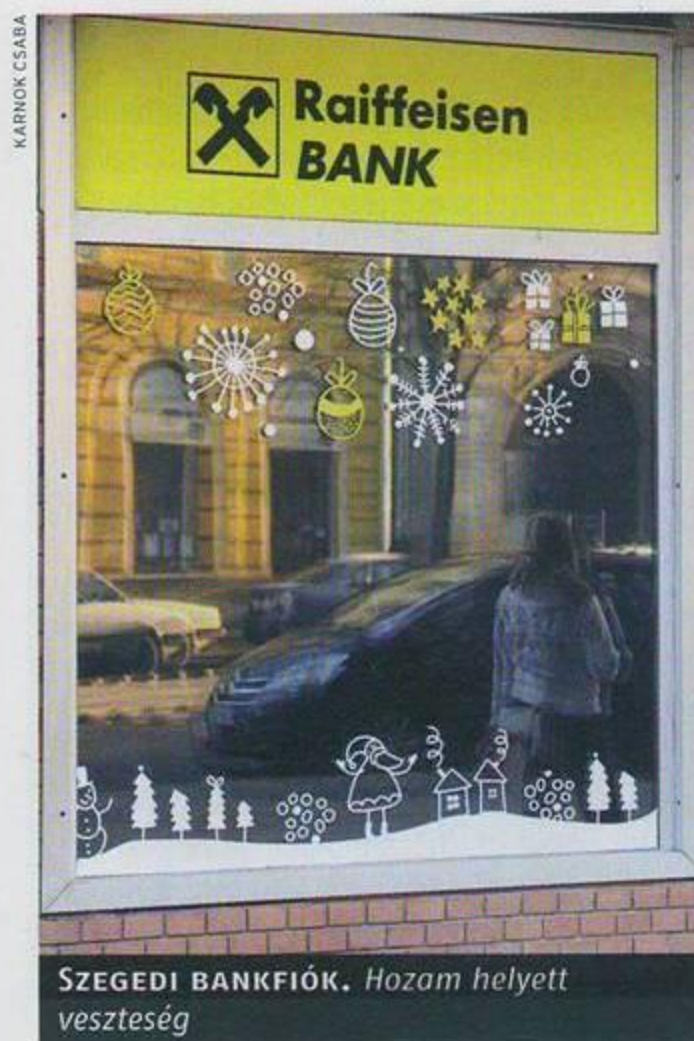
A KLASSZIKUS PRIVATE BANKING és a speciális hazai körülményekhez igazodó igények olyan kombinációját teremtett meg, amely a legsikeresebb magyarországi private banking szolgáltatóvá tett minket – hirdeti honlapján az üzletágot Magyarországon elsőként, 1997-ben beindító Raiffeisen Bank. Kombinációban valóban nem volt hiány, hiszen ahhoz képest, hogy az elit ügyfélkörhöz tartozás kritériuma a legalább 50 millió forintos megtakarítás, a Raiffeisen Bank szegedi fiókjában hitelből is válhatott valakiből private banking

► kliens. Igaz, egyetlen jogszabály sem tiltja, hogy valaki hitelt vegyen fel, majd azt befektesse, ám ha egy hitelintézet saját berkein belül kreál így kiváltságos ügyfeleket, az az üzletág szellemiségével ellentétes.

Még a válság előtt történt, hogy a Raiffeisen Bank szegedi fiókvezetője kedvező pénzügyi ajánlattal kereste fel a helyi Műszaki Konfekció Szövőipari Kft. tulajdonosait, Fodor Józsefet és Horváth Zoltán Gábort. E szerint 2008 tavaszán 181 millió forintos hitelkeretet nyitottak a cégnek, amely az akkor 250 millióra értékelt szegedi üzemcsarnokát adta fedezetül. A hitelkeretből 43 milliónyit azonnal le is hívtak japánjen-alapú kölcsönként, hogy a kft kifizethesse korábbi hitelezőjét, a CIB Bankot. A maradékból 60-60 milliót személy szerint vett fel a két cégtulajdonos, akik ezek után igénybe vehették a private banking szolgáltatásokat. Az akkori erős forintba hivatkozva a bank azt tanácsolta, hogy a jenhitelből teremtett vagyonukat váltsák euróra. „Egész paksamétát íratlak alá velünk. Utólag tudtam meg, hogy benne volt a kockázatoságunkat felmérő teszt is, amit azonban utóbb a bank dolgozói töltöttek ki, magas kockázatot vállalónak tüntetve fel bennünket” – emlékezett vissza az eseményekre Fodor, aki vakon bízott az általa régóta ismert szegedi fiókvezetőben.

A kockázatokról a 2008 őszén kitört válság idején, többszöri kérdezősködésük ellenére sem tájékoztatták őket, holott a private banking üzletágnak az is sajátja, hogy akár naponta informálja az érintetteket vagyoni helyzetük alakulásáról. A befektetési szolgáltatók rendszeres és pontos tájékoztatási kötelezettségét a róluk szóló, 2007-ben született törvény is előírja.

Lett is volna miről beszélniük, hiszen a forint gyengülése, a keresztárfolyamok kedvezőtlen változása elúsztotta Fodorék privát vagyonát, céges hiteltartozásuk összegét pedig az ingatlan értéke fölé repítette. A bank nem javasolt időben menekülési útvonalat – például a hitel forintba váltását –, pedig ezzel csökkenteni lehetett volna a veszteségüket, amit az őket képviselő Imre és Társai Ügyvédi Iroda 615,9 ezer euróra (azaz körülbelül 180 millió forintba) taksál. Ehelyett csupán annyit tettek, hogy Fodor és cégtársa személyes adósságát „viszszakönyvelték”, így most csak a kft tartozik, amely emiatt felszámolásra jutott – mondta el a vállalkozó. Hogy kinek lesz igaza, azt

a bank által kezdeményezett perben eljáró választottbíró mondja majd ki, várhatóan idén tavasszal. A Raiffeisen Bankkal kötött szerződések szerint az efféle vitákban csak az ügyfelek számára roppant drága választottbíróshoz lehet fordulni. De itt is pert nyert a minap egy másik Csongrád megyei, jenhitelből kikerekített vagyonú ügyfél, akinek 2004-ben még 45 millió forintos saját megtakarítása volt – írta a Népszabadság. Noha a befektető alacsony kockázatúnak aposztrofálta magát, a rizikós ügyletek sorával nemcsak a vagyona enyészett el, hanem 80 ezer eurós befizetési kötelezettsége is keletkezett.

Jóllehet a HVG értesülései szerint több tucatnyian járnak hasonló cipőben, a Raiffeisennél – a bank sajtóosztálya szerint – nem

tudnak erről. Azt pedig egyenesen visszautasítják, hogy manipulálták volna az ügyfelekkel kötött szerződéseket. „Ha bűncselekményekről nincs is szó, tény, hogy a válság előtt a banki alkalmazottak érdekeltek voltak abban, hogy erőltetve növeljék a private banking ügyfelek számát, mert több banknál is ettől függött a javadalmazásuk. Vidéken a kisebb ügyfelekből csináltak nagyot, Budapesten pedig a tehetősebbeket hajtották bele irreális kockázatú ügyletekbe. Ehhez azonban a kliensek mohósága is kellett” – vélekedik Karagich István, a Blochamps Capital privátbanki pénzügyi ta-

nácsadó cég ügyvezetője. A magyar private banking üzletág egyébként kicsi, körülbelül 40-45 ezer számláról és feleannyi ügyfélről lehet szó. A legtöbb bank, a presztízsét féltve, kiegyezett a pórul járt ügyfelekkel, részben átvállalva a veszteségeiket.

A Z ÜGYFELEK KISZOLGÁLTATOTTSÁGÁT fokozza, hogy szinte lehetetlen bizonyítani az igazukat, miután sokszor felelőtlenül, olvasatlanul aláírták a dokumentumokat. „Ezekben az esetekben is felmerülhet olykor a – polgári törvénykönyv szóhasználatára – rendeltetésellenes vagy rosszhiszemű joggyakorlás. Hiába írta alá az ügyfél a szerződést, az semmis, ha nem hívták fel külön a figyelmét annak specifikus részeire, például a befektetési üzletágban kötelező kockázatvállalási tesztre. A kitöltetlen tesztek szignálása például aligha minősíthető az ügyfél törvényes nyilatkozatának” – hangsúlyozta a pénzügyi jogvitákra szakosodott Zalán Gábor ügyvéd. Zalán most két, a K&H Banknál magát megégetett céget képvisel a Fővárosi Bíróságon, akik a hitelintézet szerződészegésére hivatkozva követelnek kártérítést. Mindkettejüket az erős forintba épülő ajánlatokkal bombázták. Egyikük prosperáló vidéki cég volt, amely a tesztje szerint alacsony kockázatú befektetéseket vállalt. Ennek ellenére 2008 nyarán olyan határidős ügyletsorozatot kínált neki a K&H, amelyben a forint – nem várt – gyengülésekor a veszteség dupláját kellett befizetnie, és ezen 60 milliót bukott. Másikuk egy nagyvállalat, amellyel úgynevezett tőkeáttételes ügyletet kötöttek, amiben az esetleges deficit akár a befektetett összeg 50-szeresére is rúghatott. A krach bekövetkezett, alkudozás után a K&H 400 milliót követelt tőle, azonkívül az összes, nála vezetett számláját letakarította, és feltette a rossz adósok feketelistájára. ■

GYENIS ÁGNES

Helyreigazítás

A Fővárosi Ítéltábla a HVG-t az alábbiak közzétételére kötelezte:

„Lapunk 2010. július 3-án megjelent számában a Keskeny sáv címmel közölt cikkben azt a valós tény, hogy a felperes – Winkler János – a Magyar Telekom Nyrt.-től távozott, abban a hamis színben tüngettük fel, hogy ez összefüggésbe hozható a cégnek kárt okozó személyekkel szembeni, valamint a montenegrói és macedón szerződések ügyével kapcsolatos vizsgálatokkal.”

**felelőtlenül,
olvasatlanul
aláírták a dokumentumokat**